МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет
Факультет фізичного виховання та спорту

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮНАЦЬКОГО СПОРТУ

Збірник наукових праць за матеріалами XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті доктора педагогічних наук, професора Олександра Сергійовича Куца

27 вересня 2018 року

Херсон 2018

УДК 796.062/796.077.575.7
ВВК 75.7

Рекомендовано до друку вченою радою факультету фізичного виховання та спорту Херсонського державного університету
(протокол № 1 від 17.09.2018 року)

Відповідальний редактор:
Голяка С.К. *– доцент, кандидат біологічних наук.*

Редакційна колегія:
Возний С.С. *– доцент, кандидат наук з фізичного виховання та спорту.*
Глухов І.Г. *– доцент, кандидат педагогічних наук.*
Грабовський Ю.А. *– доцент, кандидат педагогічних наук.*
Маляренко І.В. *– доцент, кандидат наук з фізичного виховання та спорту.*
Смульський В.Л. *– професор, доктор педагогічних наук.*
Степанюк С.І. *- доцент, кандидат наук з фізичного виховання та спорту.*
Стрикаленко Є.А. *– доцент, кандидат наук з фізичного виховання та спорту.*

Збірник містить наукові роботи учасників XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямку теоретичних та практичних аспектів дитячо-юнацького спорту.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

Актуальні проблеми юнацького спорту [Текст]: зб. статей XIII Всеукр. наук. конф. (27 вересня 2018 р.) /уклад.: С.К.Голяка. – Херсон: ХДУ, 2018. – 266 с.

Бірюкова Т.В., Годлевський П.М.
АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДО ЦИКЛУ ДИСЦИПЛІН ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ……. 198

Возний С.С., Партишева Л.В.
КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЮЧА РОБОТА З ДІТЬМИ-ЛОГОПАТАМИ…….. 204

Гацоєва Л.С., Малашенко Р.А.
ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ЗІ ЗНИЖЕНИМ СЛУХОМ ТА ДІТЕЙ, У ЯКИХ СЛУХ У НОРМІ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ……. 210

Голяка С.К., Гетманська О.М., Мельничук О.В., Разуменко О.В.
СТАН ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ТА ПРАЦЕЗДАТНОСТІ УЧНІВ 14-15 РОКІВ……... 214

Ломака Ж.М., Сілецька К.В.
ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДИКИ ЛІКУВАННЯ ГАСТРОЕЗОФАГЕАЛЬНОЇ РЕФЛЮКСНОЇ ХВОРОБИ У ПІДЛІТКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ЛІКУВАЛЬНОЇ ФІЗКУЛЬТУРИ…… 219

Ткачук В.П, Гоголь М.В, Гоголь В.В, Турчик І.Х.
ВПЛИВ ТЕНІСУ НА ОРГАНІЗМ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ…….. 225

Ткачук В.П., Славгородська Н.В., Смукович І.М., Юськів К. В.
ЗНАЧЕННЯ WELLNESS-ТЕХНОЛОГІЙ У ЗМІЦНЕННІ ЗДОРОВ'Я ЖІНОК ІІ ПЕРІОДУ ЗРІЛОГО ВІКУ……... 228

Чумаченко О.Ю., Рожков І.М.
СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ ПІНЕАЛЬНИХ КЛІТИН ЕПІФІЗА В РІЗНІ ВІКОВІ ПЕРІОДИ…… 232

Чумаченко О. Ю., Редька О.К., Петренко О.К., Рожков І.М.
СТАН ГІСТОФІЗІОЛОГІЧНИХ ПЕРЕБУДОВ СОМАТОТРОПНИХ КЛІТИН АДЕНОГІПОФІЗА ЗА УМОВ ФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ В РІЗНІ ВІКОВІ ПЕРІОДИ……. 236

Кулик Олександр
АДАПТАЦІЯ В СПОРТИВНОМУ ТРЕНУВАННІ…….. 39

УДК 796.011.3:616.28-008.14

ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ЗІ ЗНИЖЕНИМ СЛУХОМ ТА ДІТЕЙ, У ЯКИХ СЛУХ У НОРМІ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Гацоєва Л.С., Малашенко Р.А.*
Херсонський державний університет
*Дитячо-юнацької спортивної школи для інвалідів**

Анотація. *В статті розглядаються питання фізичного розвитку дітей зі зниженим слухом і дітей у яких слух у нормі та проводився аналіз і порівняння показників фізичного розвитку дітей зі зниженим слухом та дітей у яких слух у нормі. Проведено порівняльний аналіз показників фізичного розвитку. Встановлено, що у показниках фізичного розвитку діти зі зниженим слухом мають певні відмінності, порівняно зі своїми однолітками, в яких слух у нормі.*

Ключові слова: *фізичний розвиток, діти зі зниженим слухом, діти у яких слух у нормі.*

Аннотация. Гацоева Л.С., Малашенко Р.А. Характеристика физического развития детей со сниженм слухом и детей, у которых слух в норме младшего школьного возраста. *В статье рассматриваются вопросы физического развития слабослышащих дети и детей у которых слух в норме так же проводился анализ и сравнение показателей физического развития слабослышащих дети и детей в которых слух в норме. Проведен сравнительный анализ показателей физического развития. Установлено, что в показателях физического развития слабослышащих детей есть определенные различия в сравнении со своими сверстниками, у которых слух в норме.*

Ключевые слова: *физическое развитие, слабослышащие дети, дети у которых слух в норме.*

Abstract. Gatsoeva L.S., Malaschenko R.A. The characteristics of the physical development of children with hearing impaired thoughts, in which hearing is in the norm of junior young school age.*The article deals with the issues of physical development of children, who have the decreased hearing range and children, who have the normal hearing range. In the article the analysis and comparison of indicators of physical development of children, who have the decreased hearing range and children, who have the normal hearing range. It has been established that in the indicators of physical development of children, who have the decreased hearing range there are some differences, compared with children, who have the normal hearing range.*

Key words:. *physical development, children, who have the decreased hearing range, children, who have the normal hearing range.*

Постановка проблеми. Фізичний розвиток, на думку провідних фахівців, є інтегральною оцінкою здоров'я населення, що також є ефективним механізмом аналізу впливу різних показників, де відтворюються залежність значень одних показників скоригованих у відповідності до інших, та який можна простежити як глобальні зміни біології природи людини, так як відносно короткотривалих змін у популяції.

Відомо, що визначення фізичного розвитку є одним з провідних критеріїв оцінки стану здоров'я підростаючого покоління. Він визначається сукупністю морфологічних і функціональних властивостей організму та характеризується їх змінами та розвитком. Характеристики фізичного розвитку залежать як від

вроджених якостей, так і від складного комплексу соціально-гігієнічних, економічних, політичних та інших умов. Через незавершеність процесів росту і розвитку, організм дитини шкільного віку є дуже чутливим до впливу різних змін (екологічних, соціально-побутових, економічних, географічних та ін.), які відбуваються у навколишньому середовищі [3].

Одночасно, фізичний розвиток, на думку інших науковців, є провідним інформаційним показником системи моніторингу, важливим і доступним для вимірювання, оцінки та аналізу. Відомо, що постійних та єдиних стандартів антропометричних показників для усіх дітей бути не може, бо вони змінюються залежно від соціально-побутових та клімато-географічних умов життя, стану здоров'я та віку дітей, стану порушень здоров'я та віку коли вони виникли та інших умов. Тому для кожної групи дітей в залежності від регіону, віку, статі, стану порушень, віку виникнення порушень прийняті окремі показники фізичного розвитку з регулярним оновленням кожні 5–7 років у різних верстах дитячого населення.

За однією з гіпотез, цей процес пов'язаний зі значним підвищенням рівня життя та благополуччя населення планети. Інші вчені припускають що, велика кількість інформації, що отримають діти ще з раннього віку, стимулює роботу мозку та, безпосередньо, процеси росту і розвитку організму в цілому. Третій погляд на акселерацію, як на тимчасове явище, пов'язаний із зовнішніми (наприклад, сонячною активністю) або, поки ще не з'ясованими внутрішніми причинами коливань популяційних циклів, що неодноразово спостерігалися в історії людства [1].

Ця проблема не може залишитися не поміченою для батьків, лікарів, вчителів, психологів, соціальних робітників та інших, а тому, зміни у фізичному, функціональному, психічному розвитку дитини завжди будуть під постійною їх увагою. Тому вчитель повинен знати вікові особливості зазначених показників у конкретних верстах дитячого населення, у конкретних їх вікових групах та з конкретними особливостями розвитку, для того щоб максимально контролювати і забезпечувати оптимальні темпи росту та розвитку дітей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На думку Т.Ю. Круцевич «…Фізичний розвиток - це природний процес вікових змін морфологічних і функціональних ознак організму, обумовлений спадковими факторами та конкретними умовами зовнішнього середовища…»[2].

«Суттєвими змінами функціональних можливостей організму в певні періоди вікового розвитку, які виражаються у зміні окремих фізичних якостей... Зовнішніми кількісними показниками фізичного розвитку є просторові параметри і маси тіла.» - так характеризує фізичний розвиток Шиян Б.М. [6].

Карпман В.Л. визначає фізичний розвиток, як комплекс функціонально-морфологічних якостей організму, які встановлюють фізичну працездатність організму [4].

Вивчення фізичного розвитку та вибір адекватних методів і засобів фізичного виховання для його розвитку має велике теоретичне і практичне значення. Проте в науково-методичній літературі недостатньо висвітлені

особливості фізичного розвитку дітей зі зниженим слухом. Недостатні знання особливостей розвитку дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом може призвести до помилок у фізичному вихованні та, як наслідок, нанести шкоди їх здоров'ю.

Такі прогалини в проблемі фізичного виховання дітей молодших класів спонукали нас до вивчення особливостей фізичного розвитку та в подальшому розробки програми впливу на покращення фізичного стану дітей зі зниженим слухом.

Мета дослідження: вивчити особливості показників фізичного розвитку дітей зі зниженим та нормальним слухом молодшого шкільного віку.

Організація та методи дослідження. У дослідженні прийняли участь 32 дитини зі зниженим слухом експериментальної групи (ЕГ): 7 років – 15 дітей, 8 років – 13 дітей та 9 років – 14 дітей, які навчаються у Херсонській спеціальній ЗОШ-інтернаті I-III ступенів Херсонської обласної ради та 60 дітей контрольної групи з нормальним слухом (КГ): 7 років – 20 дітей, 8 років – 20 дітей, 9 років – 20 дітей, які навчаються у Херсонському загальноосвітньому навчально-виховному комплексі № 48 Херсонської міської ради.

Результати досліджень та їх обговорення. Як свідчать дані науково методичних досліджень, фізичний розвиток дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом потребує детального вивчення, оскільки подібних досліджень в м. Херсоні до нас не проводилися. Фізичний розвиток організму ми вивчали за антропометричними показниками – довжиною тіла, масою тіла, обвіду грудної клітки, функціональні - за життєвою ємністю легень (ЖЕЛ), частотою серцевих скорочень (ЧСС), артеріальним тиском (АТ) за уніфікованою методикою з використанням стандартного інструментарію.

Довжина тіла людини є найбільш стабільним показником фізичного розвитку, та відображає його системність.

Порівняльний аналіз ***довжини тіла*** дітей зі зниженим слухом і дітей, у яких слух в нормі, показав, що у всіх вікових групах відсутні суттєві розбіжності ($P>0,05$). За абсолютними даними виявилась неоднозначна картина: у 7 років діти з нормальним слухом на 1,3 см мали перевагу; у 8 років, навпаки, мали незначну перевагу діти зі зниженим слухом (на 2,8 см), а в 9 років – взагалі відсутні розбіжності.

На відміну від довжини тіла, ***маса тіла*** є досить лабільним показником, який відносно швидко реагує та змінюється під впливом різних чинників [5, 6].

Аналогічна картина спостерігалась у досліджені ***маси тіла*** дітей з нормальним і зниженим слухом: у дітей ЕГ у 7 років середньо-групова величина маси тіла становить 24,54±2,04 кг, у КГ – 24,92±2,02 кг ($P>0,05$), абсолютна різниця склала 0,4 кг з перевагою контрольної групи; у 8-річних дітей ЕГ становить 29,8±2,64 кг, а у дітей КГ цього ж віку - 28,86±2,71 кг, абсолютна різниця склала 0,9 кг з перевагою ЕГ ($P>0,05$); у 9-річних дітей повторились результати 7-річних дітей, тільки величини середньо-групових і абсолютних розбіжностей виявились дещо більшою – 1,7 кг з перевагою дітей контрольної групи ($P>0,05$).

Що стосується ***обвіду грудної клітки***, то нашими дослідженнями встановлена тенденція до зниження результатів дітей зі зниженим слухом, порівнюючи з дітьми з нормальним слухом. Так, у дітей 7-річного віку ЕГ він становить 58,8±0,71 см, а у дітей КГ – 59,9±0,8. У дітей 8 і 9 років спостерігається таж закономірність: діти зі зниженим слухом у 8 років поступаються дітям з нормальним слухом на 2 см, а в 9 років – на 1,5 см (P>0,05).

Достовірна різниця виявлена у показнику ***ЖЄЛ***. Порівнюючи ЖЄЛ експериментальної та контрольної груп за абсолютними показниками, ми виявили у всіх вікових групах типову картину зниження результатів цих показників у дітей ЕГ відносно показників дітей КГ: у дітей 7-ми років різниця склала – 206,24 мл з перевагою у дітей КГ (P>0,05); у дітей 8-ми років ЕГ на 209,34 мл. нижче ніж у дітей КГ (P>0,05); та у 9-річних дітей ЕГ результати також були нижчими за результати дітей КГ та складали 226,8 мл. (P>0,05).

Аналіз показників ***ЧСС*** дітей зі зниженим та нормальним слухом не виявив достовірної різниці Так, у дітей зі зниженим слухом 7-ми років ЧСС (частота серцевих скорочень) дорівнює 85,1±3,55уд/хв., а в дітей з нормальним слухом цього ж віку - 80,3±2,71уд/хв. (P>0,05). У віці 8-ми та 9-ти років у показнику ЧСС дітей зі зниженим слухом спостерігається зниження абсолютних величин порівняно з аналогічними показниками дітей у яких слух в нормі: у 8 років різниця склала – 3,5 уд/хвл; у 9 років – 3,0 уд/хвл.

Величина ***АТсист*** (артеріальний систолічний тиск) у дітей зі зниженим та нормальним слухом не має суттєвих розбіжностей в усіх вікових групах, з тенденцією до збільшення у абсолютних показниках у дітей ЕГ. Встановлено, що в дітей зі зниженим слухом 7 років він становить 84,6±1,73 мм рт. ст., в той час, як у здорових цей показник дорівнює 80,8±1,84 мм рт. ст. (P>0,05). У віці 8 років АТсист у дітей зі зниженим слухом на 4,1 мм.рт.ст вище, ніж у однолітків з нормальним слухом (P>0,05). В 9-річних дітей зі зниженим слухом АТсист становить 94,3±2,44 мм рт. ст., що на 6,3 мм.рт.ст вище ніж у дітей КГ (P>0,05). Але різниця ця не достовірна.

У показниках ***АТдіаст*** (артеріальний діастолічний тиск) різниця не виявлена. За абсолютними величинами спостерігається типова картина, яка характеризується наявністю незначної різниці, з тенденцією до збільшення у ЕГ. Порівнюючи цей показник встановлено, що в дітей зі зниженим слухом 7 років він становить 54,6±1,73 мм.рт.ст., що на 0,9 мм.рт.ст. вище за показники АТдіаст КГ (P>0,05). У віці 8 років АТдіаст у дітей зі зниженим слухом вище на 1,7 мм.рт.ст (P>0,05). В 9-річних дітей зі зниженим слухом АТдіаст вище на 1,2 мм.рт.ст за показник АТдіаст дітей з нормальним слухом, в яких він дорівнює 60,4±1,81 мм.рт.ст. (P>0,05).

Висновки.

1. У показниках фізичного розвитку діти зі зниженим слухом мають певні відмінності, порівняно зі своїми однолітками, в яких слух у нормі:

2. Отримані результати дослідження співпадають з даними інших авторів [1, 2, 3, 4] про гетерохронність фізичного розвитку дітей, зокрема дітей зі

зниженим слухом, що дозволяє спрямувати зусилля у пошуках методів корекції відхилень у фізичному розвитку дітей зі зниженим слухом.

Перспективи подальших досліджень з даного напряму полягають у тому, що при виявленні відхилень того чи іншого показника фізичного розвитку, як у бік зменшення, так і в бік збільшення, слід проводити комплексне обстеження дітей на предмет раннього виявлення соматичних захворювань.

Література

1. Зайцева В. Н. Физическое развитие [Электронный ресурс] / В. Н. Зайцева // Здоровье детей. - 2005. - № 12. - Режим доступа: http://zdd.1september.ru/2005/12/index.htm.

2. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання; учеб. для студентов вузов физ. воспитания и спорта: в 2 т. / [и др.]. – К.: Олимп. лит.-ра, 2008. – Т.1. – 391 с.

3. Середні показники основних показників фізичного та біологічного розвитку дітей початкової школи прикарпатського регіону : метод. реком. / М. М. Мизюк, О. В. Тимощук, З. Б. Суслик. – Івано-Франківськ : Вид-во ІФДМУ, 2006. - 56 с.

4. Спортивная медицина: Учеб для ин-тов физ.культ./Под ред. В.Л.Карпмана. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 304 с.

5. Физическое и психическое развитие детей и подростков как показатель состояния здоровья / Н. Д. Бобрищева-Пушкина, Л. Ю. Кузнецова, А. А. Силаева, О. Л. Попова // Практика педиатра. - 2008. - № 3. - С. 36-40.

6. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: – Ч. 1 – / Б.М.Шиян. - Тернопіль: В-во: Навчальна книга, 2004. – 272 с.

УДК 613.7 373.1

СТАН ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ТА ПРАЦЕЗДАТНОСТІ УЧНІВ 14-15 РОКІВ

Голяка С.К., Гетманська О.М., Мельничук О.В.*, Разуменко О.В.*
Херсонський державний університет
*Херсонська гімназія №1**

Анотація. *У статті розглядаються питання вивчення стану фізичної підготовленості учнів 14-15 років з різним рівнем фізичної працездатності. Встановлено, відносно більша кількість осіб виконували нормативи фізичної підготовленості на високому та достатньому рівнях були віднесені до групи учнів, які характеризувалися високим та середнім рівнями фізичної працездатності.*

Ключові слова: *фізична підготовленість, фізична працездатність, учні.*

Аннотация. Голяка С.К., Гетманская О.М., Мельничук О.В., Разуменко О.В. Состояние физической подготовленности и работоспособности учащихся 14-15 лет. *В статье рассматриваются вопросы изучения состояния физической подготовленности учащихся с разным уровнем физической работоспособности. Установлено, что относительно большее количество лиц выполняли нормативы физической подготовленности на высоком и достаточном в группах учащихся, которые характеризовались высоким и средним уровнями физической работоспособности.*

Ключевые слова: *физическая подготовленность, физическая работоспособность, учащиеся.*

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Авдєєв Дмитро - магістрант Херсонського державного університету.

Акопян Ельміра Карапетівна – лікар-терапевт КУ «Херсонська міська клінічна лікарня ім. О.С. Лучанського».

Александров Олександр - магістрант Херсонського державного університету.

Андрєєва Регіна Ігорівна – к.фіз.вих., доцент Херсонського державного університету.

Базильчук Віра Богданівна - к.фіз.вих., доцент Хмельницького національного університету.

Байрамова Руслана Халіковича – аспірант Харківської державної академії фізичної культури.

Балковий Ігор Анатолійович - викладач Херсонського державного університету.

Барановська Юлія Володимирівна – викладач Херсонського державного університету.

Бірюкова Тетяна Вікторівна - викладач Херсонського державного університету.

Богданова Алла - магістрант Херсонського державного університету.

Бондар Анастасія Сергіївна – к. фіз. вих., доцента, зав. кафедри менеджменту фізичної культури Харківської державної академії.

Братковська Ольга – студент Хмельницького національного університету.

Буран Вікторія - магістрант Херсонського державного університету.

Василюк Василь Миколайович – к.п.н., професор Рівненського державного гуманітарного університету.

Возний Сергій Степанович – к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту Херсонського державного університету.

Гайчев Павло - магістрант Херсонського державного університету.

Гацоєва Лілія Степанівна – к.фіз.вих., доцент Херсонського державного університету.

Гетманська Ольга Миколаївна – старший викладач Херсонського державного університету.

Гіль Микола Миколайович – викладач Львівського державного університету внутрішніх справ.

Глухов Іван Геннадійович - к.п.н., доцент, декан факультету фізичного виховання та спорту Херсонського державного університету.

Гоголь Вікторія - магістрант Івано-Франківського колледжу фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Гоголь Марія Василівна - к.фіз.вих., викладач Івано-Франківського колледжу фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України.